EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 27.6.2019.
COM(2019) 292 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

o primjeni Direktive 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) u pogledu nadzora grupe i upravljanja kapitalom u grupi društava za osiguranje odnosno društava za reosiguranje

I. Uvod

Od početka svoje primjene 1. siječnja 2016., Direktiva Solventnost II[1] pruža čvrst i pouzdan bonitetni okvir za društva za osiguranje i reosiguranje u EU-u. Na temelju profila rizičnosti pojedinih poduzeća promiče usporedivost, transparentnost i konkurentnost.

Glava III. Direktive Solventnost II odnosi se na nadzor društava za osiguranje i društava za reosiguranje u grupi (dalje u tekstu „nadzor grupe"). U Direktivi se upotrebljava inovativni model nadzora kojim je ključna uloga dodijeljena nadzorniku grupe, a istodobno se priznaje i zadržava važna uloga nadzornika pojedinačnih subjekata za osiguranje.

U skladu s člankom 242. stavkom 2. Direktive Solventnost II u ovom se izvješću procjenjuju dobrobiti pojačanog nadzora grupe i upravljanja kapitalom unutar grupe društava za osiguranje odnosno društava za reosiguranje.

Komisija je 7. lipnja 2018. od Europskog nadzornog tijela za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA) zatražila podatke za ovo Izvješće[2]. Doprinos EIOPA-e kako je dostavljen 19. prosinca 2018.[3] uključen je u ovo Izvješće.

Izvješće se sastoji od četiri dijela. U poglavlju II. analiziraju se nadzorne prakse i poteškoće u određivanju opsega i izvršavanju ovlasti nadzora grupa. U poglavljima III. i IV. procjenjuju se poteškoće i pravne nesigurnosti povezane s izračunom solventnosti grupe, upravljanjem grupom i izvješćivanjem grupe[4]. Naposljetku, u poglavlju V. iznosi se kratak pregled događanja u području posredovanja u nadzornim sporovima i sustava osiguranja jamstva koji nisu izravno povezani s nadzorom grupe.

Neke teme nisu obuhvaćene ovim Izvješćem. Članak 242. stavak 2. točke (g) i (i) Direktive Solventnost II odnose se na okvire za sanaciju. Premda Komisija prati međunarodna kretanja povezana sa sanacijom i sistemskim rizikom[5], u tom području od početka primjene Direktive Solventnost II nije bilo opće inicijative na razini EU-a. Slično tomu, predmet članka 242. stavka 2. točke (f) usklađeni je okvir za prenosivost imovine, insolventnost i postupke likvidacije. Trenutačno se u tom području ne priprema politika, ni na razini EU-a niti na međunarodnoj razini.

Osim ako je navedeno drukčije, podaci u Izvješću odnose se na razdoblje do kraja 2017. i obuhvaćaju 28 država članica Europske unije.

[1] Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II), SL L 335, 17.12.2009., str. 1.
[2] Vidjeti dopis poslan EIOPA-i te detaljni prilog.
[3] Dostupan na ovoj poveznici.
[4] Poznati pod nazivom zahtjevi za „prvi stup", „drugi stup" i „treći stup".
[5] Vidjeti, na primjer ovu poveznicu.

II. Opseg nadzora grupe i nadzorne ovlasti nad grupama osiguratelja i reosiguratelja

Direktivom Solventnost II propisano je da se nadzor grupe mora primjenjivati u sljedećim slučajevima[6]:

- na čelu je grupe društvo za osiguranje odnosno društvo za reosiguranje koje ima sjedište u Europskom gospodarskom prostoru (EGP) te je barem jedno od njegovih povezanih društava drugo društvo za osiguranje odnosno društvo za reosiguranje čije je sjedište u EGP-u ili u trećoj zemlji,
- grupa obuhvaća društvo kći za osiguranje odnosno za reosiguranje u EGP-u, a matično je društvo grupe društvo za osiguranje odnosno društvo za reosiguranje, ili osigurateljni holding ili mješoviti financijski holding[7] čije je sjedište u EGP-u ili u trećoj zemlji,
- grupa obuhvaća društvo kći za osiguranje odnosno za reosiguranje u EGP-u, a matično je društvo grupe mješoviti osigurateljni holding[8]. U tom konkretnom slučaju nadzor grupe ograničen je na nadzor unutargrupnih transakcija u kojima sudjeluje društvo za osiguranje odnosno društvo za reosiguranje[9].

Kako je vidljivo iz podataka o nadzoru koje su objavila nacionalna nadzorna tijela, nadzornik grupe nadzire otprilike 350 grupa u EU-u.

a. Provođenje nadzora grupe kada je sjedište krajnjeg matičnog društva u trećoj zemlji

Broj stjecanja europskih osiguratelja od strane ulagatelja izvan EGP-a posljednjih se godina povećao[10]. Naime, osiguratelji su zbog uvođenja Direktive Solventnost II trebali preispitati svoje poslovanje u kontekstu novih zahtjeva za potrebni kapital. Prema mišljenju nekih stručnjaka, moguće je da se tim postupkom olakšalo utvrđivanje poduzeća prikladnijih za prodaje i nova stjecanja, iako za to ne postoje čvrsti dokazi. EIOPA-ine aktivnosti nadzora pomoć su u praćenju tog trenda.

Otprilike 200 grupa osiguratelja trenutačno svoje krajnje matično društvo ima u trećoj zemlji. Na takve se grupe primjenjuje nadzor grupe u skladu s Direktivom Solventnost II[11]. Iako se nacionalna nadzorna tijela moraju pouzdati u nadzor grupe koji provode nadzorna tijela istovjetnih trećih zemalja[12], dužna su izravno primijeniti globalni nadzor grupe ondje gdje krajnje matično društvo svoje sjedište ima u neistovjetnoj trećoj zemlji[13]. Ako u EGP-u ne postoji konsolidacijski holding, Direktivom Solventnost II propisuje se da bi nadzornik grupe trebalo biti nadzorno tijelo koje je izdalo odobrenje za rad društvu za osiguranje odnosno društvu za reosiguranje s najvećom bilančnom svotom[14].

---

[6] Vidjeti članak 213. stavak 2. Direktive Solventnost II.
[7] Kao što je definirano u članku 212. stavku 1. točkama (f) i (h) Direktive Solventnost II.
[8] Kao što je definirano u članku 212. stavku 1. točki (g) Direktive Solventnost II.
[9] Vidjeti članak 265. Direktive Solventnost II.
[10] Na primjer, od 2017. grupe osiguratelja i ulagači privatnog kapitala iz Kine, Japana, Sjedinjenih Američkih Država, Švicarske i Kanade stekli su (udio u kapitalu) društava za osiguranje s poslovnim nastanom u EU-u.
[11] Vidjeti članak 213. stavak 2. točku (c) Direktive Solventnost II.
[12] Vidjeti članak 261. Direktive Solventnost II.
[13] Vidjeti članak 262. stavak 1. Direktive Solventnost II.
[14] Vidjeti članak 247. stavak 2. točku (b) podtočku v. Direktive Solventnost II.

Cjeloviti nadzor grupe na razini krajnjeg matičnog društva stoga može biti teško provesti jer za takav nadzor treba imati pristup informacijama povezanima s aktivnostima izvan Unije. Zato se u takvim slučajevima člankom 262. stavkom 2. Direktive Solventnost II nadzornim tijelima omogućuje da primijene „druge metode" kojima se osigurava odgovarajući nadzor grupe. Te se metode iscrpno ne opisuju u Direktivi u kojoj se izričito upućuje samo na mogućnost da nadzornik grupe zahtijeva osnivanje osigurateljnog holdinga u Uniji na koji se primjenjuju zahtjevi za cjeloviti nadzor grupe.

Međutim, u praksi postoje vrlo različiti postupci nadzora grupa čija matična društva svoje sjedište imaju u neistovjetnim trećim zemljama.

S jedne strane, Komisija je u skladu s člankom 262. stavkom 2. do kraja 2018. od dvaju nacionalnih nadzornih tijela primila nekoliko obavijesti o upotrebi „drugih metoda". U većini slučajeva takvim su obavijestima obuhvaćeni nadzor grupe na europskoj razini i ciljani drugi zahtjevi u pogledu izvješćivanja kako bi se pratili rizici koji proizlaze iz dijela grupe za osiguranje odnosno za reosiguranje koji se nalazi izvan EGP-a.

S druge strane, na temelju podataka o nadzoru druga nacionalna nadzorna tijela nadziru grupe čija krajnja matična društva imaju svoja sjedišta u trećim zemljama. Kako je izvijestila EIOPA, jedno nacionalno nadzorno tijelo smatra da je dovoljno zahtijevati osnivanje holdinga u EGP-u te da dio grupe iz treće zemlje koji se nalazi izvan EGP-a ne bi trebalo obuhvatiti nadzorom grupe. Druga nacionalna nadzorna tijela koja su odlučila ne koristiti se „drugim metodama" navode da provedba članka 262. stavka 2. može biti zahtjevna te smatraju da bi im trebalo dati mogućnost potpunog odustajanja od globalnog nadzora grupe[15]. Međutim, takvi pristupi nisu dovoljni za odgovarajuće praćenje rizika koji proizlaze iz dijelova grupa iz trećih zemalja koji su izvan EGP-a te bi njihova usklađenost s Direktivom Solventnost II bila upitna.

b. <u>Opseg nadzora grupe i nadzor na razini holdinga</u>

Nadzornici grupe mogu za svaki slučaj posebno i ako su ispunjeni određeni kriteriji odlučiti da ne uključe društvo u opseg nadzora grupe[16] (uključujući krajnje matično društvo grupe). Zbog takve odluke katkad može doći do potpunog izostanka nadzora grupe što može biti štetno za zaštitu ugovaratelja osiguranja i osiguravanje jednakih uvjeta.

Postoje rizici da uvjeti neće biti jednaki čak i ako posljedica isključenja krajnjeg matičnog društva nije izostanak nadzora grupe, nego obavljanje nadzora grupe na razini posredničkog matičnog društva. Na temelju odluka o isključenju doista može nastati znatno rasterećenje kapitala za grupu onda kada krajnje matično društvo ne posjeduje sav kapital tih društava kćeri.

Osim toga, ako je matično društvo grupe holding, nadzor grupe može se ograničiti na izvješćivanje o unutargrupnim transakcijama ako nadzornik grupe smatra da glavna djelatnost

[15] Pa ipak, nadzor grupa čija su matična društva registrirana u neistovjetnoj trećoj zemlji mora se provoditi u skladu s člankom 262. Direktive Solventnost II.
[16] Vidjeti članak 214. stavak 2. Direktive Solventnost II.

matičnog društva nije sudjelovanje u osigurateljnim društvima kćerima[17]. Stoga je vjerojatno da će nedosljedni pristupi utvrđivanju holdinga dovesti do nastanka nejednakih uvjeta u Europskoj uniji. Općenito govoreći, EIOPA napominje da su ovlasti na temelju kojih nadzornici grupe mogu intervenirati na razini holdinga, koje su definirane nacionalnim zakonima, u nekim područjima nadležnosti ograničene[18].

c. Okvir za rano poduzimanje mjera na razini grupe[19]

EIOPA rano poduzimanje mjera definira na sljedeći način: „stupanj kada se stanje solventnosti osiguratelja počinje pogoršavati i kada je vjerojatno da će se nastaviti pogoršavati i da će se smanjiti ispod razine potrebnog solventnog kapitala ako se ne poduzmu mjere za poboljšanje stanja".

Da bi se mjere na razini grupe rano poduzele, nadzornici grupe moraju imati pravodobne informacije o pogoršanju financijskih uvjeta. Zato se Direktivom Solventnost II[20] zahtijeva da sudjelujuće društvo u grupi za osiguranje odnosno za reosiguranje obavijesti nadzornika grupe čim se prekrši zahtjev za potrebni solventni kapital grupe ili postoji vjerojatnost da će se taj zahtjev prekršiti u roku od sljedeća tri mjeseca. EIOPA izvješćuje o četiri slučaja podnošenja obavijesti u tri različite države članice nakon 1. siječnja 2016. (jedan od tih slučajeva odgovara stvarnom kršenju zahtjeva za potrebni solventni kapital). Nadzorniku grupe mora se dostaviti plan oporavka u roku od dva mjeseca od trenutka kad je uočena neusklađenost sa zahtjevom za potrebni solventni kapital grupe[21]. Tako se postupilo kad je riječ grupi koja je prekršila svoj zahtjev za potrebni solventni kapital grupe.

Iako nisu izričito spomenute, ovlasti za rano poduzimanje mjera donekle su sadržane u Direktivi Solventnost II. Nadzornici bi na pojedinačnoj razini trebali imati ovlast za poduzimanje svih potrebnih mjera za zaštitu interesa ugovaratelja osiguranja kada se stanje solventnosti osiguratelja nastavi pogoršavati[22]. Direktivom Solventnost II na razini grupe utvrđuje se obveza da sva nacionalna nadzorna tijela u svojstvu nadzornika grupe donesu potrebne mjere ako je ugrožena solventnost grupe (čak i ako grupa ispunjuje sve regulatorne zahtjeve) ili ako zbog unutargrupnih transakcija ili koncentracija rizika postoji prijetnja za financijski položaj društava za osiguranje odnosno društava za reosiguranje u grupi[23].

Unatoč tim odredbama EIOPA izvješćuje da samo 12 nacionalnih nadzornih tijela ima izričite ovlasti za rano poduzimanje mjera na razini grupe. Trebalo bi provesti dodatnu istragu kako bi se shvatilo zašto je za većinu nacionalnih nadzornih tijela prijavljeno da nemaju ovlasti za rano poduzimanje mjera na razini grupe unatoč postojećim odredbama okvira.

[17] U tom je slučaju holding mješoviti osigurateljni holding (iz članka 212. stavka 1. točke (g) Direktive Solventnost II), a ne osigurateljni holding (iz članka 212. stavka 1. točke (f)).
[18] Slična pitanja utvrđena su u sektoru bankarstva. Direktivom (EU) 2019/878 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o izmjeni Direktive 2013/36/EU uvode se posebni postupak odobravanja i izravne nadzorne ovlasti nad određenim holdinzima. Nadalje, Uredbom (EU) 2019/876 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 pojašnjavaju se kriteriji za utvrđivanje je li glavna djelatnost financijske institucije (holdinga) posjedovanje bankovnih društava kćeri.
[19] Vidjeti članak 242. stavak 2. točku (a) Direktive Solventnost II.
[20] Vidjeti članak 218. stavak 5. Direktive Solventnost II.
[21] Vidjeti članak 218. stavak 4. Direktive Solventnost II.
[22] Vidjeti članak 141. Direktive Solventnost II. Ta se odredba ne primjenjuje *mutatis mutandis na razini grupe*.
[23] Vidjeti članak 258. stavak 1. Direktive Solventnost II.

Kad je riječ o nacionalnim okvirima u skladu s kojima nacionalna nadzorna tijela imaju ovlasti za rano poduzimanje mjera, kriteriji za djelovanje prilično su različiti, u rasponu od isključivo kvantitativnih (za dva nacionalna nadzorna tijela) do isključivo kvalitativnih (za druga dva nacionalna nadzorna tijela), to jest postoji osam nacionalnih nadzornih tijela koja primjenjuju i kvantitativne i kvalitativne kriterije za djelovanje. Mogućnosti primjene ovlasti za rano poduzimanje mjera koje nacionalna nadzorna tijela imaju kao nadzornici grupe znatno se razlikuju među državama članicama: neke od njih općenito su dostupne (na primjer ograničavanje isplate dividendi), no druge su dostupne tek ograničenom broju nacionalnih nadzornih tijela (na primjer zahtjev za prodaju društava kćeri).

III. Prvi stup: izračun solventnosti grupe i nadzor nad njome

Nadzor nad solventnošću grupe znači da se prati jesu li u grupi raspoloživa prihvatljiva vlastita sredstva i je li njihov iznos uvijek barem jednak potrebnom solventnom kapitalu grupe[24]. Solventnost grupe standardno se mora izračunati u skladu s metodom 1 („metoda koja se temelji na računovodstvenoj konsolidaciji")[25]. U tom slučaju vlastita sredstva grupe i potrebni solventni kapital grupe izračunavaju se na temelju konsolidiranih financijskih izvještaja. Više od 90 % europskih grupa primjenjuju standardni pristup.

Ondje gdje isključiva primjena metode 1 ne bi bila odgovarajuća, nadzornici grupe mogu, nakon savjetovanja s drugim predmetnim nadzornih tijelima i samom grupom, odlučiti da na grupu primijene metodu 2 („metoda odbitaka i agregiranja") ili kombinaciju te dvije metode[26]. Prije no što donese takvu odluku, nadzornik grupe mora uzeti u obzir ograničeni broj kriterija koji su navedeni u članku 328. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/35 (dalje u tekstu „Delegirana uredba Solventnost II")[27]. U tom slučaju društva na koja se ne primjenjuje metoda 1 vlastitim sredstvima grupe i potrebnom solventnom kapitalu grupe pridonose proporcionalnim udjelom svojih pojedinačnih vlastitih sredstava i potrebnog kapitala.

Kako proizlazi iz prakse i podataka o nadzoru koje objavljuju nacionalna nadzorna tijela, metoda „potpunih" odbitaka i agregiranja gotovo se nikad ne primjenjuje, a udio predmetnih grupa u ukupnom iznosu vlastitih sredstava grupe na europskoj razini iznosi manje od 0,9 %.

a. Vlastita sredstva grupe

i. Razvrstavanje vlastitih sredstava grupe

Kako bi se stavke vlastitih sredstava koje izdaju društva kćeri za osiguranje i reosiguranje, osiguratelјni holdinzi, mješoviti financijski holdinzi i društva za pomoćne usluge razvrstale na razini grupe[28], one trebaju biti usklađene sa zahtjevima utvrđenima u člancima od 331. do 333. Delegirane uredbe Solventnost II. Iz toga proizlazi da kako bi stavka vlastitih sredstava bila prihvatljiva na razini grupe nije dovoljno da se razvrsta kao stavka vlastitih sredstava na pojedinačnoj razini.

[24] Vidjeti članak 218. Direktive Solventnost II.
[25] Vidjeti članak 220. Direktive Solventnost II.
[26] Vidjeti članak 220. Direktive Solventnost II.
[27] Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/35 od 10. listopada 2014. o dopuni Direktive 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II), SL L 12, 17.1.2015., str. 1.
[28] Kao što je definirano u članku 1. točki (53.) Delegirane uredbe Solventnost II.

Izričiti dodatni zahtjev u pogledu stavke vlastitih sredstava grupe jest da je ona slobodna od tereta[29]. To u praksi znači da se osim procjene tereta na pojedinačnoj razini možda treba izvršiti i dodatna analiza na razini grupe.

Naime, u uvodnoj izjavi 127. Delegirane uredbe Solventnost II navodi se primjer tereta u kontekstu stavki vlastitih sredstava koje su izdali osigurateljni holdinzi ili mješoviti financijski holdinzi[30]. EIOPA naglašava da bi se pri procjeni postoji li teret trebalo postupati u skladu s tom uvodnom izjavom. Međutim, neka bi nacionalna nadzorna tijela spremno prihvatila veću jasnoću pravne odredbe kako bi se osigurala provedivost tog zahtjeva. Nadalje, EIOPA ističe da nije jasno bi li se načela utvrđena u uvodnoj izjavi trebala primjenjivati i na matična društva za osiguranje odnosno reosiguranje čije stavke vlastitih sredstava isto tako moraju biti slobodne od tereta[31]. Nekoliko nacionalnih nadzornih tijela već postupa u skladu s uvodnom izjavom 127. bez obzira na vrstu matičnog društva.

Dodatni je zahtjev za vlastita sredstva grupe[32] taj da bi se njima trebala omogućiti obustava ili odgoda raspodjela[33] te obustava njihove otplate ili otkupa[34] u slučaju neusklađenosti (ili kada bi raspodjele dovele do neusklađenosti) sa zahtjevom za potrebni solventni kapital i/ili minimalni potrebni kapital. Međutim, u Uredbi nije jasno znači li, u slučaju neusklađenosti s tim zahtjevom, da se ni u kojim okolnostima ne može kao vlastito sredstvo grupe prihvatiti instrument, čak i ako služi pokriću rizika koji proizlaze iz povezanog društva za osiguranje.

ii. Raspoloživost vlastitih sredstava grupe

U članku 330. stavku 1. Delegirane uredbe Solventnost II. definiraju se kriteriji koje bi nacionalna nadzorna tijela trebala razmotriti pri procjeni raspoloživosti vlastitih sredstava na razini grupe. Kako bi se procijenila takva raspoloživost, potrebno je razumjeti ugovorno pravo i pravo trgovačkih društava različitih zemalja u kojima grupa posluje. Time se otežava rad nadzornika grupe, posebno u slučajevima velikih prekograničnih grupa.

Katkad se pogrešno misli da je procjena raspoloživosti puka procjena likvidnosti imovine jer procjena raspoloživosti obuhvaća kapacitet vlastitih sredstava za pokrivanje svih vrsta

[29] Vidjeti stavak 1. točku (b) članaka 331., 332. i 333. Delegirane uredbe Solventnost II.

[30] „Stavke osobnih sredstava koje izdaju osigurateljni holdinzi i mješoviti financijski holdinzi u grupi ne bi se trebali smatrati slobodnima od tereta osim ako potraživanja koja se odnose na te stavke vlastitih sredstava dolaze nakon tražbina svih ugovaratelja i korisnika osiguranja društava za osiguranje ili društava za reosiguranje koji pripadaju grupi."

[31] U tom pogledu naslov članka 331. Delegirane uredbe možda nije potpuno usklađen sa sadržajem tog članka. Naime, premda naslov upućuje na to da se taj članak primjenjuje samo na povezana društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje, u stavku 3. tog članka navodi se da se primjenjuje i na sudjelujuća društva.

[32] Vidjeti stavak 2. točku (a) članaka 331., 332. i 333. Delegirane uredbe Solventnost II.

[33] Vidjeti članak 71. stavak 1. točku (l), članak 73. stavak 1. točku (g) i članak 77. stavak 1. točku (g) Delegirane uredbe Solventnost II. Raspodjele se odnose na dividende za vlasničke instrumente i kuponske isplate za podređene dugove. Otkazivanje raspodjela u slučaju kršenja zahtjeva za potrebni solventni kapital grupe zahtijeva se samo u pogledu vlastitih sredstava kategorije 1.

[34] Vidjeti članak 71. stavak 1. točku (j), članak 73. stavak 1. točku (f) i članak 77. stavak 1. točku (f) Delegirane uredbe Solventnost II.

gubitaka i mogućnost prijenosa imovine[35]. Podliježe vrlo različitim nadzornim praksama koje mogu imati znatan učinak na izračune solventnosti grupe. Te su nesigurnosti povezane:

- s metodama koje se mogu primjenjivati za dokazivanje mogu li se vlastita sredstva staviti na raspolaganje u roku od maksimalno devet mjeseci[36],
- s obradom posebnih stavki kao što su pričuva za usklađivanje[37] (uključujući očekivanu dobit iz budućih premija i korist od prijelaznih mjera u pogledu nerizičnih stopa ili tehničkih odredbi[38]) ili manjinski udjeli,
- s tumačenjem odredbe kojom se omogućuje da određene nedostupne stavke budu uključene u vlastita sredstva grupe do vrijednosti doprinosa svakog povezanog osiguratelja potrebnom solventnom kapitalu grupe[39].

b. Potrebni kapital grupe

i. Primjena metode 1 (pristup koji se temelji na računovodstvenoj konsolidaciji)

Kada se primjenjuje metoda 1, zahtjev je Direktive Solventnost II da grupe u potpunosti konsolidiraju sva društva kćeri za osiguranje ili za reosiguranje u EGP-u i izvan njega[40], ili ako potrebne informacije nisu dostupne, da u potpunosti oduzmu knjigovodstvenu vrijednost tih društava[41]. Međutim, neka nacionalna nadzorna tijela smatraju da ti zahtjevi nisu praktični kad je riječ o velikim međunarodnim grupama i uviđaju mogućnost uvođenja jednostavnijih pristupa. Općenitije govoreći, zbog ostalih razlika u konsolidacijskim pristupima na temelju Direktive Solventnost II i Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja mogu nastati znatne poteškoće u poslovanju grupa[42].

U okviru konsolidiranog potrebnog solventnog kapitala grupe trebala bi se uzeti u obzir globalna diversifikacija rizika koji postoje u svim društvima za osiguranje i društvima za reosiguranje kako bi se primjereno odrazila izloženost te grupe rizicima[43]. Stoga će u gotovo svim slučajevima u kojima se primjenjuje metoda 1 potrebni solventni kapital grupe biti manji od zbroja pojedinačnih potrebnih solventnih kapitala svih društava za osiguranje i društava za reosiguranje u toj grupi. Međutim, kako navodi EIOPA, neki nadzornici grupe ograničavaju naknade za diversifikaciju jer smatraju da je potrebni solventni kapital društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje prepreka prijenosu njegovih vlastitih sredstava. Primjenom takvog tumačenja učinak na solventnost grupe bio bi isti kao i kada se ne bi dopustile naknade za diversifikaciju među društvima u predmetnoj grupi.

[35] Vidjeti članak 330. stavak 1. točke (a) i (b) Delegirane uredbe Solventnost II.
[36] Vidjeti članak 330. stavak 1. točku (c) Delegirane uredbe Solventnost II.
[37] Kao što je definirano u članku 70. Delegirane uredbe Solventnost II.
[38] Vidjeti članak 308.c i članak 308.d Direktive Solventnost II.
[39] Neka nacionalna nadzorna tijela smatraju da se doprinos ne može pokriti samo neraspoloživim stavkama.
[40] Vidjeti članak 335. stavak 1. točku (a) i članak 336. točku (a) Delegirane uredbe Solventnost II.
[41] Vidjeti članak 229. Direktive Solventnost II.
[42] Na primjer, u članku 335. Delegirane uredbe Solventnost II ne postoji jasna razlika između zajedničkih društava i zajedničkih poslovanja kako je definirano u MSFI-ju 11. To znači da iako osiguratelj mora objasniti svoj interes u zajedničkom društvu primjenom metode udjela za računovodstvene potrebe, možda će morati primijeniti proporcionalnu konsolidaciju iz Delegirane uredbe Solventnost II (za to će trebati detaljnije informacije koje možda nisu raspoložive).
[43] Vidjeti uvodnu izjavu 101. Direktive Solventnost II.

Nadalje, neki dionici tvrde da pristup izračunavanju minimalnog konsolidiranog potrebnog solventnog kapitala grupe (dalje u tekstu „minimalni potrebni kapital grupe") može dovesti do neželjenih posljedica. Naime, dok na pojedinačnoj razini minimalni potrebni kapital ne smije biti manji od 25 % ni veći od 45 % potrebnog solventnog kapitala društva[44], takav „koridor" ne postoji na razini grupe. Zato je u slučaju nekih grupa minimalni potrebni kapital grupe blizu (ili čak jednak) potrebnom solventnom kapitalu grupe, a omjer minimalnog potrebnog kapitala grupe može biti manji od omjera potrebnog solventnog kapitala grupe ili vrlo blizu njemu[45]. Stoga mogu postojati slučajevi kada grupa prekrši svoj zahtjev za minimalni potrebni kapital grupe prije onog za potrebni solventni kapital grupe. U takvim situacijama minimalnim potrebnim kapitalom grupe ograničavaju se naknade za diversifikaciju koje grupa može priznati u okviru svojeg potrebnog kapitala.

Naposljetku, tretman društava za osiguranje odnosno društava za reosiguranje iz trećih zemalja u minimalnom potrebnom kapitalu grupe možda nije dovoljno jasan unatoč smjernicama EIOPA-e[46] o toj temi.

ii. Upotreba kombinacije metode 1 i metode 2

Ako se upotrebljava kombinacija metoda, nekoliko nacionalnih nadzornih tijela smatra da bi društva obuhvaćena metodom 2 ipak trebala pridonijeti konsolidiranom dijelu potrebnog solventnog kapitala grupe[47]. Ostali se ne slažu s tim pristupom koji bi mogao dovesti do dvostrukog obračunavanja istih rizika jer ta društva proporcionalnim udjelom svojeg pojedinačnog potrebnog solventnog kapitala isto tako pridonose ukupnom potrebnom solventnom kapitalu grupe[48]. S druge strane, kada se upotrebljava isključivo metoda 2, potrebni solventni kapital grupe temelji se na pojedinačnom potrebnom solventnom kapitalu svakog društva bez eliminacije unutargrupnih transakcija (pa dolazi do dvostrukog obračunavanja istih rizika).

Druga se nesigurnost odnosi na to može li se metoda 2 isto tako primijeniti na osiguratelјne holdinge, a ne samo na osiguratelje. Međutim, to bi značilo da se u cijeloj Uniji mora osigurati dosljedno obračunavanje pretpostavljenog potrebnog kapitala takvih društava .

Naposljetku, nije jasno može li se metoda 2 primjenjivati na konsolidiranu podgrupu[49]. EIOPA smatra da se metoda odbitaka i agregiranja može primjenjivati samo na pojedinačna društva.

---

[44] Vidjeti članak 129. stavak 3. Direktive Solventnost II. Treba uzeti u obzir da se taj „koridor" ne primjenjuje kada je minimalni potrebni kapital jednak apsolutnom pragu kao što je definiran u članku 129. stavku 1. točki (d) Direktive.

[45] To se može dogoditi jer se Direktivom Solventnost II određuju stroži kriteriji prihvatljivosti za pokriće minimalnog potrebnog kapitala grupe vlastitim sredstvima. Vlastita sredstva kategorije 3 i pomoćna vlastita sredstva nisu prihvatljiva za pokriće minimalnog potrebnog kapitala grupe, no prihvatljiva su za pokriće potrebnog solventnog kapitala grupe.

[46] Dostupne na ovoj poveznici.

[47] Može se smatrati da pridonosi podmodulu rizika vlasničkih vrijednosnih papira, podmodulu valutnog rizika i podmodulu koncentracija tržišnog rizika.

[48] Kad je riječ o valutnom riziku, taj je argument upitan: metodom 2 možda se neće odgovarajuće obuhvatiti valutni rizik koji proizlazi iz upotrebe različite valute na razini društva iz treće zemlje i na razini grupe.

[49] To bi značilo da je moguće izračunati konsolidirani potrebni kapital na razini podgrupe (tj. koji je umanjen za iznos unutargrupnih transakcija i kojim se omogućuju diversifikacijski učinci među društvima te podgrupe) te zatim taj potrebni kapital pridružiti ostatku grupe.

iii. Unutarnji modeli grupa[50]

U skladu s pristupom potrebnom solventnom kapitalu koji je usmjeren na rizik, Direktivom Solventnost II omogućuje se da društva za osiguranje i grupe umjesto standardne formule primijene unutarnje modele za izračun potrebnog solventnog kapitala, što podliježe dobivanju prethodnog odobrenja nadzornih tijela. U članku 231. Direktive Solventnost II. definiraju se unutarnji modeli grupe i navode pravila o načinu postizanja zajedničke odluke o zahtjevu za upotrebu takvog modela.

Kako se vidi iz podataka o nadzoru koje objavljuju nacionalna nadzorna tijela, u deset različitih država članica EU-a postoji 45 odobrenih unutarnjih modela[51] na razini grupe. Nacionalna nadzorna tijela u načelu smatraju da se u okviru Direktive Solventnost II nude mjere i fleksibilnost koji su potrebni za učinkovitu procjenu, odobravanje i praćenje primjerenosti unutarnjih modela grupe.

Ako opsegom unutarnjeg modela grupe nisu obuhvaćena sva povezana društva za osiguranje i društva za reosiguranje (djelomični unutarnji model grupe), grupe mogu na društva koja nisu obuhvaćena unutarnjim modelom odlučiti primijeniti:

- jednu od integracijskih tehnika utvrđenih u Prilogu XVIII. Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2015/35 (dalje u tekstu „Delegirana uredba Solventnost II”),
- metodu odbitaka i agregiranja (metoda 2).

Međutim, u početku su integracijske tehnike bile namijenjene za integriranje rizika, a ne društava. Stoga se upotrebom tih tehnika na razini grupe možda neće pravilno odraziti određene ovisnosti među društvima. Može postojati mogućnost provedbe regulatorne arbitraže u pogledu upotrebe integracijske tehnike (za koju nije potreban posebni postupak odobrenja) i upotrebe metode odbitaka i agregiranja (koja podliježe dobivanju prethodnog odobrenja nadzornih tijela). Naime, može više koristiti ako se društvo uključi primjenom integracijske tehnike nego metode odbitaka i agregiranja[52], osim ako je sjedište predmetnog društva u istovjetnoj trećoj zemlji pa se u tom slučaju grupu može poticati na primjenu metode 2 kako bi upotrebljavala lokalna pravila[53].

Naposljetku, EIOPA navodi da neke grupe određena područja nadležnosti izuzimaju iz opsega svojih unutarnjih modela zato što su nadzorne prakse različite. Nadalje, u kontekstu postupka za donošenje zajedničke odluke isti unutarnji model može se u pogledu ključnih aspekata na razini grupe i na razini povezanih društava primijeniti na različite načine kao što su provedba dinamičke prilagodbe volatilnosti ili oblikovanje rizika zemlje. Takve razlike mogu utjecati na upravljanje rizicima grupe.

iv. Tretman društava iz drugih financijskih sektora

[50] Vidjeti članak 242. stavak 2. točku (b).
[51] Jedanaest potpunih unutarnjih modela ili trideset i četiri djelomična unutarnja modela.
[52] Na primjer, manjinski udjeli mogu biti dio vlastitih sredstava grupe kada se upotrebljava integracijska tehnika, dok to ne može biti slučaj kada se primjenjuje metoda odbitaka i agregiranja.
[53] Ako je sjedište povezanog društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje uključenog primjenom metode 2 u istovjetnoj trećoj zemlji kako je navedeno u članku 227. Direktive Solventnost II, vlastita sredstva i potrebni kapital tog društva mogu se, za potrebe izračuna solventnosti grupe, odrediti u skladu s lokalnim pravilima.

Društva iz drugih financijskih sektora (na primjer, kreditne i financijske institucije ili institucije za strukovno mirovinsko osiguranje) trebala bi se uključiti u izračun solventnosti grupe upotrebom njihova proporcionalnog udjela sektorskih vlastitih sredstava i potrebnog kapitala[54]. EIOPA i nacionalna nadzorna tijela smatraju da se u pravnom okviru ne navodi jasno kako bi takva društva trebala pridonositi pokriću potrebnog solventnog kapitala grupe.

Konkretno, kada se promatraju načela Solventnosti II, postaje očito da je teško procijeniti kvalitetu i dostupnost sektorskih vlastitih sredstava. Slično tomu, u pravnom okviru ne navodi se tretman sektorskih zaštitnih slojeva kapitala i kapitalnih dodataka.

Naposljetku, u članku 228. Direktive Solventnost II navodi se da pri izračunavanju solventnosti grupe koja uključuje povezanu kreditnu ili financijsku instituciju ili investicijsko društvo ta grupa može na odgovarajući način primijeniti metode 1 i 2 iz Priloga I. Direktivi 2002/87/EZ[55] *mutatis mutandis*. U tom se članku ujedno navodi da se metoda 1 može primijeniti samo kada se nadzornik grupe „uvjerio u razinu integriranog upravljanja i unutarnje kontrole, što se tiče subjekata uključenih u konsolidaciju". Međutim, u praksi je upotreba metoda iz Direktive 2002/87/EU teško ostvariva zato što postoje različiti standardi vrednovanja i konsolidacije na temelju dva okvira te zbog nedostatka smjernica o načinu procjene razine integriranog upravljanja i unutarnje kontrole.

IV. Drugi i treći stup: upravljanje grupom i izvješćivanje grupe[56]

a. Upravljanje grupom

i. Primjena odredbi mutatis mutandis *na razini grupe koje se inače primjenjuju na pojedinačnoj razini*

U Direktivi Solventnost II nisu potpuno navedeni zahtjevi u vezi upravljanja. Upravo suprotno, u Direktivi se samo navodi da se nekoliko odredbi koje se primjenjuju na pojedinačnoj razini primjenjuje i *mutatis mutandis* na razini grupe. EIOPA smatra da to nadzornicima grupe otežava provedbu takvih odredbi. Glavne se poteškoće odnose na sljedeće:

- sustav upravljanja grupom[57]. Kao prvo, neosigurateljna društva nalaze se u grupama te su stoga obuhvaćena sustavom upravljanja grupom, a to može biti problematično. Nadalje, mogu postojati pravne nesigurnosti u pogledu identifikacije i odgovornosti

[54] Vidjeti članak 335. stavak 1. točku (e) i članak 336. točku (d) Delegirane uredbe Solventnost II.
[55] Direktiva 2002/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2002. o dodatnom nadzoru kreditnih institucija, društava za osiguranje i investicijskih društava u financijskom konglomeratu i o izmjeni direktiva Vijeća 73/239/EEZ, 79/267/EEZ, 92/49/EEZ, 92/96/EEZ, 93/6/EEZ i 93/22/EEZ i direktiva 98/78/EZ i 2000/12/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, SL L 35, 11.2.2003., str. 1.
[56] Iako su „trećim stupom" obuhvaćene i javne objave grupe, taj aspekt nije uključen u ovo poglavlje.
[57] Vidjeti članak 246. Direktive Solventnost II.

„upravnog, upravljačkog i nadzornog organa" na razini grupe[58]. Naposljetku, upravni, upravljački i nadzorni organ pojedinačnog društva možda će trebati reagirati na suprotne ciljeve jer mora osigurati primjerenost pojedinačnog sustava upravljanja i njegovu usklađenost sa sustavom upravljanja grupom,

- zahtjeve u pogledu poslovnog ugleda i iskustva[59] koji ovise o ovlastima nacionalnih nadzornih tijela za poduzimanje mjera na razini holdinga. Štoviše, EIOPA misli da područje primjene tih zahtjeva nije jasno (upravni, upravljački i nadzorni organ i/ili osobe koje učinkovito upravljaju osiguruteljnim holdingom i/ili imaju ključne funkcije)[60],
- kapitalne dodatke grupe[61], posebno one povezane s upravljanjem. Budući da se sustav upravljanja grupom djelomično definira upućivanjem na primjenu pojedinačnih odredbi *mutatis mutandis,* što podliježe tumačenju, nadzornik grupe još teže može utvrditi znatno odstupanje od Direktive.

Na temelju tih različitih primjera može se vidjeti da se odredbe u kojima se navodi primjena *mutatis mutandis* mogu vrlo različito tumačiti pa to može stvoriti poteškoće nadzornicima kada primjenjuju svoja tumačenja pravila. EIOPA je dala smjernice o nekima od prethodnih pitanja. Neka su nacionalna nadzorna tijela pri prenošenju Direktive Solventnost II u nacionalno zakonodavstvo sastavila i vlastita nacionalna pravila ili smjernice.

ii. Centralizirano upravljanje rizikom grupe[62]

Grupe osiguratelja i reosiguratelja dužne su uspostaviti sustave za učinkovito upravljanje rizicima i unutarnju kontrolu koji se dosljedno primjenjuju u svim pojedinačnim društvima uključenima u opseg nadzora grupe[63]. Međutim, u Direktivi Solventnost II isto se tako navodi da grupe mogu podnijeti zahtjev za sustav nadzora grupe s centraliziranim upravljanjem rizicima u kojem se procesi upravljanja rizicima i mehanizmi unutarnje kontrole matičnog društva odnose i na njegova društva kćeri[64]. Stoga sustav centraliziranog upravljanja rizicima podrazumijeva prijenos zadataka upravljanja rizicima s povezanog društva na sudjelujuće društvo iste grupe.

Trenutačno ne postoji slučaj primjene odredbi o centraliziranom upravljanju rizicima. U svakom slučaju sustav centraliziranog upravljanja rizicima vjerojatno ne bi imao znatan učinak na raspodjelu kapitala u grupi jer bi povezana društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje i dalje trebala poštovati odredbe o svojem pojedinačnom potrebnom kapitalu. Općenitije govoreći, grupe na temelju trenutačnog okvira ne ostvaruju jasnu korist od podnošenja zahtjeva za sustav centraliziranog upravljanja rizicima. Ondje gdje se primjenjuje takav sustav, dogovori između matičnog društva i njegovih društava kćeri u pogledu procesa

---

[58] Točnije, nema definicije „upravnog, upravljačkog i nadzornog organa grupe", a članak 40. Direktive Solventnost II. o odgovornosti tog organa ne primjenjuje se *mutatis mutandis* na razini grupe.
[59] Vidjeti članak 257. Direktive Solventnost II.
[60] Vidjeti članak 257. (naslov i tekst članka) i članak 42. Direktive Solventnost II.
[61] Vidjeti članak 233. stavak 6. Direktive Solventnost II.
[62] Vidjeti članak 242. stavak 2. točku (b); Sustav centraliziranog upravljanja rizikom grupe zamjenjuje prijedlog Komisije o „sustavu pružanja pomoći unutar grupe" na temelju kojeg bi grupe mogle ispuniti dio zahtjeva za potrebni solventni kapital društava kćeri davanjem obećanja da će, kad je to potrebno, matično društvo osigurati kapital povezanim osigurateljima. Sustav pružanja pomoći unutar grupe nije obuhvaćen Komisijinim zahtjevom upućenim EIOPA-i radi dobivanja tehničkog savjeta o reviziji Direktive Solventnost II.
[63] Vidjeti članak 246. stavak 1. Direktive Solventnost II.
[64] Vidjeti članke od 236. do 239. Direktive Solventnost II.

upravljanja rizicima i mehanizama unutarnje kontrole dio su područja izdvajanja poslova. Stoga će društva za osiguranje odnosno reosiguranje unutar grupe ipak morati ispuniti sve zahtjeve Direktive Solventnost II o izdvajanju poslova te biti i dalje općenito odgovorna za primjerenost vlastitog sustava upravljanja.

b. Izvješćivanje o unutargrupnim transakcijama, koncentraciji rizika i diversifikacijskim učincima na razini grupe

i. Unutargrupne transakcije[65]

Unutargrupna transakcija je ona u kojoj se društvo za osiguranje ili društvo za reosiguranje izravno ili neizravno oslanja na drugo društvo unutar iste grupe ili je usko povezano s bilo kojom fizičkom ili pravnom osobom koja je povezana s društvima u toj grupi u svrhu ispunjavanja ugovornih ili izvanugovornih obveza uz plaćanje ili bez plaćanja[66].

Grupe za osiguranje odnosno za reosiguranje dužne su barem jednom godišnje nadzornike grupe izvijestiti o svim značajnim i vrlo značajnim unutargrupnim transakcijama čim to postane moguće[67]. Nadzornici grupe moraju ujedno definirati tipove unutargrupnih transakcija o kojima bi grupe u svim okolnostima trebale izvijestiti[68].

Definicija unutargrupne transakcije navedena u Direktivi možda nije dovoljno jasna i potpuna. Zato nadzornici i sudionici na tržištu među sobom primjenjuju različita tumačenja. Konkretno, ne postoji sigurnost u pogledu uključivanja u opseg izvješćivanja holdinga, društava za pomoćne usluge i društava iz drugih financijskih sektora.

Premda bi smjernice EIOPA-e mogle pridonijeti usklađenosti nadzora, moguće je da će pravnu sigurnost ipak trebati zajamčiti izmjenom definicije unutargrupnih transakcija u Direktivi Solventnost II. Ako se jasno razgraniči opseg unutargrupnih transakcija, to može isto tako imati učinak na aktiviranje provedbenih mjera jer nadzorna tijela imaju ovlast za donošenje mjera ako su unutargrupne transakcije (ili koncentracije rizika) „prijetnja financijskom položaju društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje"[69]. EIOPA izvješćuje o jednom slučaju kada su provedbene mjere primijenjene na pojedinačnoj i na razini grupe.

Nadzornici grupe pridržavaju se različitih postupaka i upotrebljavaju različite kriterije i pragove kada zahtijevaju izvješćivanje o unutargrupnim transakcijama. Iako neki nadzornici smatraju da je pristup u kojem se razmatra svaki slučaj posebno opravdan jer postoji potreba da se uzmu u obzir posebnosti svake grupe, ostala nacionalna nadzorna tijela misle da je potrebna veća usklađenost jer su neprimjereni pragovi (preniski ili previsoki) razlog oslabljivanja nadzora unutargrupnih transakcija koji je sastavni dio sveukupne procjene rizika za grupe.

ii. Koncentracija rizika[70]

[65] Vidjeti članak 242. stavak 2. točku (c) Direktive Solventnost II.
[66] Vidjeti članak 13. stavak 19. Direktive Solventnost II.
[67] Vidjeti članak 245. stavak 2. Direktive Solventnost II.
[68] Vidjeti članak 245. stavak 3. Direktive Solventnost II.
[69] Vidjeti članak 258. stavak 1. Direktive Solventnost II.
[70] Vidjeti članak 242. stavak 2. točku (c) Direktive Solventnost II.

Sudjelujuća društva za osiguranje i društva za reosiguranje, osigurateljni holdinzi i mješoviti financijski holdinzi obvezni su barem jednom godišnje nadzornike grupe izvijestiti o svim značajnim koncentracijama rizika[71]. Nadzornici grupe moraju ujedno definirati tipove rizika o kojima bi grupe u svim okolnostima trebale izvijestiti[72].

Međutim, nema jasne definicije koncentracija rizika. U članku 376. Delegirane uredbe Solventnost II neizravno se definira „značajna" koncentracija rizika prema njezinu mogućem učinku na solventnost grupe ili poziciju likvidnosti. U tom se članku navodi i neiscrpan popis izravne i neizravne izloženosti koju bi grupe trebale uzeti u obzir pri izvješćivanju o značajnim koncentracijama rizika.

U Direktivi Solventnost II postoji jasna razlika između značajnih koncentracija rizika za koje treba definirati kvantitativne pragove i koncentracija rizika o kojima treba izvijestiti u svim okolnostima i koje bi trebalo definirati prema „tipu". Dok neka nacionalna nadzorna tijela strogo poštuju tu razliku, druga kombiniraju kvantitativne pragove s kvalitativnim kriterijima (na primjer, različite pragove ovisno o statusu instrumenta). Komisija u ovoj fazi nema dokaza da je postojanje brojnih različitih nadzornih praksi štetno za osiguravanje jednakih uvjeta.

Općenitije rečeno, kad je riječ o određivanju pragova i tipova koncentracija rizika o kojima treba izvijestiti, EIOPA uočava slične poteškoće kao što postoje u pogledu unutargrupnih transakcija: dok neki nadzornici prednost daju pristupu u kojemu se razmatra svaki slučaj posebno, druga nacionalna nadzorna tijela zagovaraju veću usklađenost.

iii. Međusobno djelovanje Direktive Solventnost II i Direktive o financijskim konglomeratima

Ako je osigurateljna grupa ujedno financijski konglomerat (ili mu pripada) koji podliježe dodatnom nadzoru u skladu s člankom 5. stavkom 2. Direktive 2002/87/EZ (dalje u tekstu „Direktiva o financijskim konglomeratima"), nadzornik grupe na temelju Direktive Solventnost II može, nakon savjetovanja s drugim predmetnim nadzornim tijelima, odlučiti da neće obavljati nadzor koncentracije rizika i/ili nadzor unutargrupnih transakcija[73]. Takva se mogućnost opravdava postojanjem sličnih zahtjeva za izvješćivanje u okviru Direktive o financijskim konglomeratima[74].

EIOPA izvješćuje o samo dva slučaja primjene izuzeća[75]. U Direktivi o financijskim konglomeratima navodi se da ako nije dogovoren prag, treba podnijeti izvješće samo u slučaju unutargrupnih transakcija čiji iznos prelazi 5 % ukupnog iznosa zahtjeva adekvatnosti kapitala konglomerata. Ako dio konglomerata koji se odnosi na osiguranja nije prevelik u usporedbi s njegovim bankarskim dijelom, taj će prag vjerojatno biti previsok da se dovoljno obuhvate transakcije povezane s osiguranjem. Stoga, ako nema dogovora s nadzornikom za bankarstvo

[71] Vidjeti članak 244. stavak 2. Direktive Solventnost II.
[72] Vidjeti članak 244. stavak 3. Direktive Solventnost II.
[73] Vidjeti članak 213. stavak 3. Direktive Solventnost II.
[74] Vidjeti članke 8. i 9. Direktive 2002/87/EZ.
[75] Prema Popisu financijskih konglomerata koji je sastavio Zajednički odbor, koji je objavljen 2018., postoji 81 financijski konglomerat, a od te brojke 24 konglomerata potpuno se ili djelomično izuzelo iz primjene Direktive o financijskim konglomeratima.

o detaljnijim pragovima, ne postoji ništa što će nadzornika osiguranteljne grupe potaknuti da odobri izuzeće.

iv. Diversifikacijski učinci u grupi[76]

Grupe moraju nadzornicima grupe dostaviti ispravno objašnjenje razlike između zbroja potrebnog solventnog kapitala svih povezanih društava za osiguranje odnosno društava za reosiguranje u grupi i konsolidiranog potrebnog solventnog kapitala grupe[77]. Međutim, EIOPA smatra da ako nema predložaka za usklađeno izvješćivanje o koristima diversifikacije, tada se kvaliteta znatno razlikuje i podaci dostavljeni nadzornicima grupe nisu povezani.

Međutim, nema jedinstvenog pristupa procjeni koristi diversifikacije koja bi trebala biti prilagođena riziku, prirodi i složenosti svake grupe. Stoga neka nacionalna nadzorna tijela smatraju da se specifična situacija svake grupe ne može primjereno prikazati ako su izvješćivanje i objava koristi diversifikacije potpuno standardizirani.

V. Ostale teme navedene u članku 242. stavku 2. Direktive Solventnost II koje se ne odnose na nadzor grupe.

a. Posredovanje EIOPA-e u nadzornim sporovima[78]

Do završetka 2018. nije podnesen nijedan zahtjev za obvezujuće posredovanje. Neka nacionalna nadzorna tijela obratila su se EIOPA-i u pogledu neobvezujućeg posredovanja o prekograničnim pitanjima. EIOPA je u lipnju 2018. objavila svoje prvo mišljenje o neobvezujućem posredovanju[79].

b. Sustavi osiguranja jamstva[80]

Situacija u Europi u pogledu sustava osiguranja jamstva[81] raznolika je. Dok neke zemlje imaju više od jednog sustava osiguranja jamstva, druge ga uopće nemaju. Postoje i bitne razlike s obzirom na obuhvaćene vrste osiguranja, razinu pokrića, opseg primjene[82], izvore financiranja, ulogu sustava osiguranja jamstva[83], osnovu za izračun doprinosa sudionika na tržištu i mogućnost da se u okviru sustava osiguranja jamstva pribave dodatna sredstva financiranja u slučaju deficita[84].

VI. Zaključak

[76] Vidjeti članak 242. stavak 2. točku (d) Direktive Solventnost II.
[77] Vidjeti članak 246. stavak 4. Direktive Solventnost II.
[78] Vidjeti članak 242. stavak 2. točku (e) Direktive Solventnost II.
[79] Dostupno na ovoj poveznici.
[80] Vidjeti članak 242. stavak 2. točku (h). Ovaj odjeljka ne obuhvaća tijela odgovorna za naknadu štete žrtvama iz članka 10. Direktive 2009/103/EZ („Direktiva o osiguranju motornih vozila").
[81] Kako se navodi u Bijeloj knjizi Europske komisije o sustavima osiguranja jamstva iz 2010, „sustavi osiguranja jamstva posljednje su utočište potrošačima kada društva za osiguranje ne mogu ispuniti svoje ugovorne obveze. Stoga se u okviru tih sustava ljudima pruža zaštita od rizika neispunjenja odštetnih zahtjeva ako njihovo društvo za osiguranje postane nesolventno".
[82] Zaštita ugovaratelja osiguranja isključivo u matičnoj državi članici ili omogućavanje te zaštite u državi članici domaćinu u kojoj osiguratelj posluje.
[83] Zahtjev za nastavak važenja polica osiguranja ili naknadu gubitaka ugovarateljima osiguranja.
[84] Na primjer, izdavanjem dužničkih vrijednosnih papira ili povećanjem iznosa godišnjih doprinosa.

Općenito, postaje očito da je bonitetni okvir nadzora grupe pouzdan, naglasak se stavlja na upravljanje kapitalom te se mogu bolje shvatiti i pratiti rizici na razini grupe. Međutim, postoje određena područja okvira zbog kojih grupe i nacionalna nadzorna tijela možda neće moći usklađeno provoditi pravila, što potencijalno može imati učinke na jednakost uvjeta i strategije upravljanja kapitalom.

U poglavlju II. prikazuje se da ako u pogledu nadzora grupe postoje različiti načini provedbe Direktive Solventnost II, to može imati štetno djelovanje na zaštitu ugovaratelja osiguranja ovisno o tome kako nacionalna nadzorna tijela određuju opseg nadzora te na obavljanje nadzora na razini matičnih holdinga. U njemu se isto tako ističe važnost osiguravanja odgovarajućeg nadzora grupa čije matično društvo sjedište ima u trećoj zemlji. Osim toga, u kontekstu velikih razlika između nadzornih ovlasti različitih nacionalnih nadzornih tijela, bitno je procijeniti primjerenost ovlasti za rano poduzimanje mjera koje su sastavni dio Solventnosti II.

U poglavlju III. utvrđuje se niz pravnih nesigurnosti i različitih nadzornih praksi koje mogu imati znatan učinak na solventnost grupe. Odnose se na vlastita sredstva grupe, potrebni solventni kapital grupe i minimalni potrebni kapital grupe. Dodatne poteškoće može izazvati upotreba unutarnjih modela grupe. Kao prvo, različita provedba istog unutarnjeg modela na pojedinačnoj razini i na razini grupe u pogledu ključnih aspekata kao što je dinamička prilagodba volatilnosti može imati utjecaj na upravljanje rizicima grupe. Osim toga, ako grupa primjenjuje djelomični unutarnji model, moglo bi doći do regulatorne arbitraže u pogledu toga kako subjekte koji nisu obuhvaćeni modelom integrirati u solventnost grupe.

U poglavlju IV. prikazuju se mogućnosti različitog tumačenja odredbi o upravljanju grupom koje se u Direktivi Solventnost II općenito definiraju kao primjena pojedinačnih zahtjeva na *mutatis mutandis* osnovi. U tom se poglavlju ujedno utvrđuju neki razlozi zbog kojih nijedna grupa trenutačno ne primjenjuje sustav centraliziranog upravljanja rizicima. Kad je riječ o zahtjevima za treći stup, EIOPA i nacionalna nadzorna tijela smatraju da definicija i opseg unutargrupnih transakcija o kojima treba izvijestiti nisu dovoljno jasni i potpuni. Međutim, postoje različita mišljenja nadzornika o odgovarajućoj razini usklađenosti izvješćivanja o unutargrupnim transakcijama i koncentracijama rizika te o kvantifikaciji diversifikacijskih učinaka.

Naposljetku, vrlo rascjepkano okruženje sustava osiguranja jamstva u Europi, kao što je prikazano u poglavlju V., može imati utjecaj na zaštitu ugovaratelja osiguranja što je vidljivo iz nekoliko nedavnih slučajeva neuspjeha osiguratelja koji posluju preko granica. Nakon što je 2018. objavila svoj dokument za raspravu, EIOPA trenutačno dalje istražuje treba li eventualno poduzeti korake prema usklađivanju sustava osiguranja jamstva[85].

U članku 242. stavku 2. Direktive Solventnost II navodi se da se uz izvješće Komisije mogu priložiti zakonodavni prijedlozi. U izvješću je utvrđen niz važnih pitanja koje će možda biti potrebno riješiti, potencijalno i putem zakonodavnih promjena. Međutim potrebna je daljnja analiza učinka tih mogućih promjena pravila. Komisija stoga smatra da bi nadzor grupe trebalo uključiti u opću reviziju Direktive Solventnost II koja je predviđena za 2020. Komisija je pozvala EIOPA-u da do 30. lipnja 2020., u okviru revizije Direktive Solventnost II koja će

[85] Dostupan na ovoj poveznici.

se provesti 2020., dostavi tehnički savjet o spornim pitanjima iz ovog Izvješća te o drugim povezanim pitanjima koja mogu imati štetno djelovanje na zaštitu ugovaratelja osiguranja[86].

[86] Vidjeti Komisijin zahtjev upućen EIOPA-i radi dobivanja tehničkog savjeta o reviziji Direktive Solventnost II.